

Nærings- og fiskeridepartementet
Postboks 8118 Dep
0032 OSLO

Sendt per e-post til postmottak@nfd.dep.no

INNSPILL TIL KOMMISSJONEN (EKSPERTGRUPPEN) SOM SKAL VURDERE PLIKTSYSTEMET I HVITFISKNÆRINGEN

Det vises til invitasjon om å gi innspill til kommisjonen (ekspertgruppen) som skal vurdere pliktsystemet i hvitfisknæringen. Nergård-konsernet vil med dette komme med vårt syn i saken.

Kort om Nergård

Nergård er i dag et av få integrerte sjømatelskaper utenfor oppdrettssektoren. Vår virksomhet omfatter drift og eierskap til fem trålere med til sammen 13,09 kvotefaktorer i fisket etter torsk- og hyse, 14,74 kvotefaktorer sei, to pelagiske og åtte anlegg for kjøp og bearbeiding av hvitfisk. Innenfor hvitfisk produserer vi konvensjonelle produkter, det vil si saltfisk, klippfisk og tørrfisk, samt en begrenset filetproduksjon og salg av fersk og frossen fisk. Nergård har aktivitet på 12 steder i Nord-Norge fra Værøy i sør til Kjøllefjord i nord.

Nergård har i dag leveringsforpliktelser knyttet til 12,4 av våre torsk- og hysekvoter med leveringsplikt til flere steder langs kysten. Konsernet har i dag ikke aktivitetsplikt.

Ringvirkninger

Nofima har utført en ringvirkningsanalyse for Nergård basert på aktiviteten i 2015. Konsernet omsatte da for 2,4 milliarder kroner. Vi kjøpte råstoff fra over 750 båter til en verdi av 1,2 milliarder kroner. 2300 fiskere var involvert i disse landingene. Ca. $\frac{1}{4}$ er kjøp fra egne trålere. $\frac{3}{4}$ er fra andre fartøyer. De fleste av sistnevnte fartøy er registrert i Nordland, Troms og Vest-Finnmark – der konsernet har anlegg – men det er også leveranser fra mange fartøy i landet ellers.

I tillegg til råstoff kjøpte Nergård varer og tjenester fra leverandører for knappe 600 mill. kroner i 2015 fra 1270 ulike leverandører. $\frac{1}{3}$ av verdien av innkjøpene kom fra leverandører i Nord-Norge. Resten kom fra Midt-Norge, Vestlandet og Østlandet. Konsernet skaper med andre ord stor aktivitet gjennom leverandørkjøp.

Konsernet sysselsatte i 2015 omlag 480 årsverk hvorav 92 prosent av de ansatte er bosatt i nordnorske kommuner. Knappt halvparten er mannskap på konsernets trålere.

Konsernet hadde en verdiskaping i 2015 på ca. 620 mill. kroner. Pr årsverk utgjorde verdiskapingen 1,3 mill. kroner.

Nergård og plikter

Vi mener at pliktsystemet medfører reduserte muligheter for verdiskapning. Lemping i pliktsystemet vil gi forbedret mulighet for intern koordinering og utnyttelse av råstoffet i hele verdikjeden. Spesielt for landsiden vil dette skape nye muligheter.

For å kunne bygge industri er vi avhengige av å kunne gjøre rasjonelle valg på et forutsigbart grunnlag. Nergård har gjennom flere tiår bygget opp en solid råstoffbase fra egne fartøyer.

Dersom leveringsplikten regionaliseres mener Nergård at det er svært viktig at denne utformes slik at vi ikke mister kontroll på eget råstoff. Nergård er involvert i hele verdikjeden. Det blir stadig viktigere å kunne dokumentere leveringsdyktighet. Vi er avhengig av mest mulig forutsigbar tilgang på råstoff når vi skal investere i kunder, marked- og produktutvikling. Oppdrettslaksen sin suksess kan blant annet forklares ut fra leveringsdyktighet. Nergård ønsker å kopiere dette gjennom å kontroll av råstoff fra egne trålere, være lokalisert nært alle sentrale fiskefelt og en satsing på fangstbasert akvakultur. Gitt dette kan vi være en stabil leverandør av hvitfisk.

I 2015 fangstet vi om lag 30.000 tonn med våre fem fartøyer. Av dette leverte vi om lag 3.000 tonn fersk. Grunnen til at vi ikke leverer mer fersk er at dette ikke lar seg gjøre på en fornuftig måte med dagens pliktsystem. Vi kan hverken tilby fiskerne om bord i fartøyene eller industrien som skal ha fisken fornuftige betingelser.

Bearbeidingsplikten reduserer vår mulighet til å utnytte hele eller deler av en kjøpt fangst på en optimal måte, både i forhold til produksjon og lønnsomhet. En permanent fjerning av bearbeidingsplikten vil styrke sannsynligheten for at vi vil bygge nye ferskfiskbåter vesentlig. Meningen med hele pliktsystemet var i sin tid å sørge for bedre råstofftilgang til fiskeindustrien. Bearbeidingsplikten gjør det stikk motsatte. På grunn av denne blir mer enn naturlig av fisken frosset til sjøs og ikke bragt til land i fersk tilstand til gode for industrien.

Med bearbeidingsplikten reduseres industriens handlingsrom og mulighet til å utnytte råstoffet på optimalt vis. I noen tilfeller er det mer lønnsomt for industrien å selge hele eller deler av en fangst som fersk iset fisk. I andre tilfeller vil man salte alt, atter andre ganger filetere deler og selge fersk annet. Fleksibilitet er uhyre viktig! Dette gjelder både for produksjon og økonomi.

Bearbeidingsplikten er ingen problem for flåten, den er kun en hemske for industrien. Et «worst case scenario» for oss er en slik tilstrømming i pliktene at det ikke engang blir lønnsomt for industrien å drive frysetrålere. Da vil vi måtte selge fartøy og kvoter til fiskere som ikke har tilsvarende begrensninger. Da vil konsernet Nergård miste både tilgang på eget råstoff og dramatisk svekke vår økonomiske stilling og dermed muligheten til fortsatt utvikling og aktivitet langs hele kysten.

Tromsø, 31.08.2016

For Nergård



Signatur

Tommy Torvanger

Konsernsjef